

Kunnskapsdepartementet
Postboks 8119 Dep
0032 Oslo

6. februar 2015

Vår ref. 432510/v2

Deres ref. 15/162

Rapport om finansiering av universiteter og høyskoler – NITOs høringsvar

NITO - Norges Ingeniør- og Teknologorganisasjon er Norges største organisasjon for ingeniører og teknologer med 77 000 medlemmer, som er tilknyttet alle sektorer i samfunnet. Blant disse er ca. 10 000 studenter, samt vitenskapelig og administrativt ansatte ved universiteter og høyskoler.

NITO mener ekspertgruppens forslag til nytt finansieringssystem langt på vei er i tråd med ønsket om et system som fremmer kvalitet framfor kvantitet.

Vi er spesielt positive til forslaget om færre utdanningskategorier i den resultatbaserte komponenten, med en innretning som i større grad gjenspeiler de ulike utdanningenes kostnader. NITO forutsetter at dersom ekspertgruppens forslag blir vedtatt vil ingeniørutdanning og bioingeniørutdanning bli plassert i nest høyeste finansieringskategori sammen med andre laboratorie- og utstyrskrevede fag.

Vi vil også berømme utvalget for ønsket om kvalitet gjennom særavtaler for å dyrke utvikling, kvalitet og profil.

Basiskomponenten

NITO er positiv til en fortsatt inndeling i en basisbevilgning og en åpen ramme med resultatindikatorer. Ekspertgruppen foreslår å beholde forholdet mellom basiskomponenten og resultatkomponenten på samme nivå som i dag. NITO mener basistildelingen bør utgjøre en større andel av bevilgningene, blant annet for å gi institusjonene mer handlingsrom, forutsigbarhet og langsiktighet.

Ekspertgruppen anbefaler at endringer som følge av nye indikatorer recalibreres mot hver enkelt institusjons eksisterende budsjettnivå. Dette kan få uheldige langsiktige virkninger for de utdanningene som har høy produksjon i overgangsåret mellom gammel og ny ordning. NITO ber om at departementet ser på mekanismer i overgangsordningen som ivaretar institusjoner som har utdanninger med stort utstyrsbehov og behov for oppgradering av laboratorier og utstyr.

NITO er positiv til forslaget om en utviklings-, kvalitets- og profilavtale mellom departement og hver enkelt institusjon. NITO stiller likevel spørsmål ved om 5 prosent er nok, og om denne avtalen heller bør knyttes til resultatkomponenten. Det er viktig at det ikke legges opp til et for byråkratisk system for evaluering av slike avtaler. NITO mener utviklingsavtalene bør sees i sammenheng med totalen av den enkelte institusjons profil og kvalitet, og knyttes opp til den øvrige styringsdialogen mellom departementet og institusjonen.

Resultatkomponenten

Det bør legges mindre vekt på produksjon av studiepoeng i den resultatbaserte komponenten enn det ekspertgruppen legger opp til. Ekspertgruppen påpeker selv i kap. 6.4. at «*Studiepoengsindikatoren gir ingen direkte indikasjon på kvaliteten i utdanningen og om utdanningen er relevant for samfunnet*».

NITO har etterlyst indikatorer for utdanningskvalitet som kan gi uttelling i en resultatkomponent. Det finnes ikke gode kvalitetsindikatorer i dag, og vi ser at dette kan bli for komplisert å legge inn i et formelbasert indikatorsystem. Vi forventer at kriterier for utdanningskvalitet blir drøftet nærmere i regjeringens varslede stortingsmelding om utdanningskvalitet (våren 2017)

NITO støtter ekspertgruppens forslag om at uttelling for studiepoeng knyttes til færre kategorier, basert på fagområde, ikke nivå. Vi er også positive til den foreslåtte inndelingen og vektingen av disse kategoriene. I dagens system ser vi tendenser til at institusjonene gjennom uttellingen (40%) i utdanningsinsentivene tilsynelatende tjener mer på å ta opp for mange studenter enn de taper på at studentene faller fra. I det nye finansieringssystemet bør departementet derfor se på fordelingen mellom uttellingen og den strategiske tildelingen, slik at uttellingen i minst mulig grad stimulerer til overopptak.

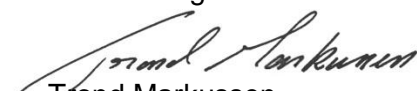
Forslaget om å innføre en indikator for avlagte grader er etter NITOs oppfatning et steg i riktig retning for å øke gjennomstrømningen og redusere dagens tendenser til overopptak. Vi håper også at det vil medføre at mobilitet mellom norske utdanningsinstitusjoner blir enklere for studentene, da institusjonen som tar i mot studenten formodentlig vil få en økonomisk kompensasjon når studenten fullfører. Regjeringen anbefales i denne forbindelse å iverksette tiltak som belønner/motiverer studenter som fullfører på normert tid (f.eks. gjøre om studielån til stipend).

NITO støtter ekspertgruppens anbefaling om økte ressurser til virkemidler for fremragende miljøer, både innen utdanning og forskning, og til stimulering av samspill mellom forskning og utdanning.

Utfordringer for profesjonsutdanningene

Ekspertgruppen mener det ikke er holdepunkter for å si at det er forskjeller i bevilgning mellom institusjonene når de korrigeres for forskjeller i utdanningstilbud og fagprofil. NITO mener det er nødvendig å se på profesjonsutdanningenes spesielle behov der det samme programmet tilbys ved både universiteter og høyskoler. Vår erfaring er at det er ulik fordeling av ressurser til samme utdanningsprogram med bakgrunn i det enkelte universitets eller høyskoles vurderinger og prioriteringer. I tillegg er det og betydelig mindre bevilgninger til FoU på høyskolene enn på universitetene. Utdanning og forskning innen profesjonsfagene må ivaretas uavhengig av om utdanningen er på et universitet eller en høyskole. Dagens praksis med 10 prosent til universitetene og 5 prosent til høyskolene, tilgodeser ikke profesjonsfagene.

Med vennlig hilsen

Trond Markussen
President

Steinar Sørli
Generalsekretær